

Lectura, escriptura, prelectura, preescriptura

Joan Argenté

Hi haurà un llibre que serà l'últim que llegiré. Un llibre en el futur. Potser un futur llunyà, potser un pròxim futur.

En qualsevol cas, hi haurà un últim llibre. Com n'hi va haver un de primer. Una corrua de llibres al llarg de cada vida.

UN MONJO DE RIPOLL. — Copio, aquesta tarda de llum taronja que inunda l'escriptori, un llibre antic. M'agrada fer-ho. Llegeixo i escric alhora. Aprenc. El meu abat, que es diu Oliba, ha fundat aquest monestir: pau a la terra.

Una corrua de llibres al llarg de cada vida. En l'últim llibre planarà tot el gruix de les paraules que has llegit, possibilitat tot ell, d'ençà del primer plor, d'ençà de la primera succió al mugró de la mare, per la saviesa de les paraules que has après.

EL PINTOR JOAQUIM SARRIERA, EL PINTOR JOSEP VILLAUBÍ, LA PINTORA MARIA TERESA ROCA, LA PINTORA MARIA NIUBÓ O EL PINTOR GERARD SALA. — Mans sobre aquest espai del qual en faig, laboriosament, una obra. Soledat de l'obrador. L'espai és buit a mitges. També és mig ple. Aquestes mans hi malden. Espai i mans. L'obra que es fa.

El no-res, d'ençà del primer goig, d'ençà del primer dolor, es torna, mitjançant el treball, una existència. El buit s'omple. L'home no és, que es fa, va escriure Jean-Paul Sartre. El paper blanc, per l'escriptura de mans d'homes o dones, s'ha tornat pàgina. Pàgina de llibres. Des del goig i el dolor s'articulen els sons, els degusta la boca. I dringuen, punyents o amorosos, boca enfora, mà enfora, fets paraules. I es reben orella endins, ulls endins.

LA DOCTORA MONTESSORI. — Explosió de lectura i escriptura: és la joia dels nens de cinc o sis anys.

Parlar, escriure, llegir. Que tot és u. La lluita contra la ignorància. Tot el temps, des de la neixença al nínxol, tot el temps

amic. L'amic sobre la terra que ens permet de viure, d'aprendre fins al límit de la plenitud que és la mort. Parlar, escriure, llegir: les paraules es fan perdurables. Subsisteixen, fetes herència, més enllà de la segura mort individual.

DEL LLIBRE «CEMENTIRI DE SINERA», DE SALVADOR ESPRIU. — «...Em moro, perquè no sé com viure.»

Els llibres curiosament arrencats a prestatges, improvisadament amuntegats a taules i cadires, a punt d'ésser usats, disponibles tots ells, revelen secrets de vida i de mort. O senzillament exposen notorietats. O elementals divertiments que fan planer l'itinerari quotidià. Paraules fondes o paraules només d'evidència, dites per homes i dones perfectament identificats, dites també per homes i dones innominats, anònims perquè se n'ha esborrat tot rastre encara que la collectivitat, afortunadament, n'ha fet pròpia l'expressió i n'ha propiciat la tramesa. Llibres útils i llibres inútils: llibres existents, en tot cas. I respectables per això mateix. Que la utilitat i la inutilitat són estantisses i l'existència, indefugible.

EN PERE FI. — Les meves extraordinàries aventures —«Saps, Pere?», que deia la tia Perfecta— a Barcelona, al despatx de la fàbrica de taps sistema «Palanca» per a guardar les ampolles de xampany ja destapades i encara no del tot buides, a bord del transatlàntic «Factor», a una illa desconeguda, a la Barceloneta, les meves extraordinàries aventures tot estimant l'Esperança que fa jerseis, em fan estimar també, malgrat ser jo tan estoic com sóc, el meu pare, l'escriptor Josep Maria Folch i Torres, i la meua mare, la llengua catalana.

Perquè sents i penses saps parlar, perquè parles aprens a escriure i llegir, perquè aprens a escriure i llegir estimes els llibres. Una corrua de llibres al llarg de cada vida. Llibres, vida.